

[Jacob Lindenskov]

reslog, at loven i kraft af den da nylig vedtagne hjemmestyreløve ikke skulle have gyldighed for Færøerne. Under udvalgsbehandlingen i Folketinget blev man imidlertid opmærksom på, at en manglende ikrafttræden for Færøerne ville skabe et vakuum, hvorfor man tilføjede en paragraf om, at loven kunne få gyldighed for Færøerne med de begrænsninger, der fulgte af hjemmestyreløven, nemlig at området forudsås overtaget.

Jeg har noteret mig, at enkelte af Folketingets medlemmer ligesom overser, at Folketinget tog sin beslutning i 1948 og 1950, og derfor ikke har forliget sig med, at regeringen ikke skal indhente Tingets accept til at indgå aftale. Nugældende råstof- og energilovgivning i Danmark gælder ikke på Færøerne. Derfor står den gamle vedtagelse i hjemmestyreløven om, at aftalen skal indgås mellem selve regeringen og hjemmestyret, stadig ved magt. Noget andet er, at disse medlemmer mente at have et uopfyldt informationsbehov. Det har jeg fuld forståelse for, men så vidt jeg har forstået på de færøske forhandlere, meddelte statsministeren allerede i forhandlingsfasen, at han ville orientere Folketingets partier, inden aftalen blev underskrevet. Denne orientering er nu givet, hvorefter en årelang forhandling har fundet en værdig løsning, som er helt i pagt med nutidigt demokratisk tænkesæt med hensyntagen til FN's vedtagelse om ethvert folks ret til at bestemme over egne naturressourcer. Personligt er jeg overbevist om, at den valgte løsning samtidig er den, der gavner rigsfællesskabet mest, og som kan bringe det samlede rige flest fordele, for hvad er mere naturligt, end at færinger henvender sig til Danmark vedrørende ekspertbistand og samarbejde? På den måde vil såvel dansk som færøsk forskning, industri og forhåbentlig energiforsyning høste flest mulige fordele sammenlagt, for selvfølgelig må færingerne søge samarbejde med andre på dette felt, og vi plejer ikke at gå over åen efter vand.

Der har været en del filosofien over den såkaldte højhedsret. Det har altid været en forudsætning, at den forblev udelte inden for riget, og det er vi fra færøsk side tilfredse med specielt i relation til den strid, der består mellem Kongeriget og Storbritannien vedrørende grænsedragning mellem Færøerne og Storbritannien.

Den aktuelle bankkrise har fundet en foreløbig løsning, og det kan jeg kun være taknemmelig for, for et sammenbrud i den finansielle sektor kan jeg slet ikke overskue konsekvenserne af. Til gengæld nægter jeg at tro, at den indgåede aftale skal udlægges således, som størstedelen af pressen synes at gøre, nemlig at Færøerne hermed er sat under administration, og at det altså er den danske regering, der på Folketingets vegne skal forvalte den samarbejdsaftale, der i sin tid blev indgået. Jeg kan ikke forestille mig, at regeringen ønsker at skrue tiden 45 år tilbage. Er det tilfældet, må det bygge på ukendskab til den seneste udvikling på Færøerne med stærk tilbagegang i levestandard og offentligt serviceniveau.

Man har i mange år i Danmark talt om nedskæringer på finansloven, og sådanne har jo rent faktisk fundet sted. Det er svært at overskue, hvor store de har været, idet sparemålene oftest er fastsat som procentandele af fremskrevne finanslove og dertil sløret af ukontrollerede budgetunderskud år for år. Det være langt fra mig at kritisere det – det har danske politikere nu engang valgt – men på Færøerne har man rent faktisk over 3 år skåret finansloven fra 3,4 mia. kr. til 2,6 mio. kr., så i forhold til dyrtidsudvikling og nødvendig vækst i enkelte sektorer rammer besparelserne i det færøske samfund reelt hårdere end i Danmark.

Det ville derfor være urimeligt som betingelse for en håndsrækning til en samfundssektor, der er i krise – på samme måde som i Danmark, Norge, Sverige, Finland, ja, hele Europa, hvor bankkrak hører til dagens orden, og hvor statskasserne i højere og højere grad påtager sig forpligtelserne – at pålægge så tyngende lånevilkår, at det kan ligne overtagelse af styringen af et andet parlaments økonomiske lovgivning. Da det ikke er dansk tradition, nægter jeg at tro eller at godtage det. Det er trods alt den færøske skatteborger, der i den sidste ende skal betale disse love.

Statsministeren bebudede i sin tale en række initiativer til bekæmpelse af arbejdsløshed, initiativer, der bryder med 10 års politik. Det er betalingsbalanceoverskuddet, der skal bruges til at øge aktiviteten, siger man, men på Færøerne har vi nu også et pænt betalingsbalanceoverskud, som skulle gøre det unødvendigt at vente yderligere 6 år med at slå ind på den politik, som statsministeren nu har bebudet.